

А. С. Марина,

*к. е. н., доцент кафедри обліку, фінансів та економічної безпеки,
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет», м. Покровськ*

І. Л. Долозіна,

*к. е. н., доцент кафедри обліку, фінансів та економічної безпеки,
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет», м. Покровськ*

Б. Ю. Мальований,

аспірант, ДВНЗ «Донецький національний технічний університет», м. Покровськ

ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ^[1]

A. S. Maryna,

*Ph.D in Economic, Associate Professor of Account, Finance and Economic Safety department,
State Higher Educational Establishment «Donetsk National Technical University»*

I. L. Dolozina,

*Ph.D in Economic, Associate Professor of Account, Finance and Economic Safety department,
State Higher Educational Establishment «Donetsk National Technical University»*

B. Yu. Malovanyy,

graduate student,

State Higher Educational Establishment «Donetsk National Technical University»

THE GOVERNMENT BUDGET IMPLEMENTATION AS A FACTOR OF ENSURING STATE ECONOMIC SAFETY

В статті проведено аналіз виконання Державного бюджету України у 2012-2016 рр. за дохідною та видатковою частинами, що дозволило зробити висновки про наявність позитивних тенденцій у секторі державних фінансів. Встановлено, що бюджетна безпека має найбільший вплив на рівень фінансової безпеки, а відтак й економічної безпеки країни. Обчислено основні індикатори та субіндекс бюджетної безпеки України за 2012-2017 рр. й зроблено висновки про необхідність удосконалення певних напрямів бюджетної діяльності для забезпечення задовільного рівня бюджетної безпеки України (80 %), що сприятиме більш ефективному виконанню державою покладених на неї функцій внаслідок стійкості та платоспроможності сектору державних фінансів.

The analysis of implementation of the Government budget of Ukraine in 2012-2016 by a profitable and account part is carried out that allowed to draw conclusions on existence of positive tendencies in the sector of public finances. It is established that the budgetary safety has the greatest influence on level financial and consequently also economic security of the country. The main indicators and the subindex of the budgetary safety of Ukraine for 2012-2017 are calculated and conclusions are drawn on need of improvement of certain directions of the budgetary activity for ensuring satisfactory level of the budgetary safety of Ukraine (80%) that will promote more effective implementation of its functions by the state on the basis of firmness and solvency of the sector of public finances.

Ключові слова: *Державний бюджет, доходи бюджету, видатки бюджету, фінансова безпека, бюджетна безпека, індикатор.*

Keywords: *Government budget, budget revenues, budget expenses, financial safety, budgetary safety, indicator.*

Актуальність теми дослідження. Державний бюджет є вагомим інструментом державного регулювання економічних процесів, вирішення соціальних, політичних, екологічних та інших завдань держави. Найбільший централізований фонд фінансових ресурсів держави реалізує функції розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту, визначає структуру виробництва та впливає на здійснення соціальних перетворень. Водночас він виступає основним джерелом фінансування заходів із забезпечення безпеки країни в усіх її сферах: економічній, екологічній, енергетичній тощо; та однією з основних складових забезпечення фінансово-економічної безпеки країни. Таким чином, дослідження виконання показників державного бюджету під час політичних, економічних та соціальних перетворень в країні з урахуванням його ролі в забезпеченні достатнього рівня фінансово-економічної безпеки держави є досить актуальним питанням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню стану бюджету України, його виконанню, складу й динаміки доходів та видатків займалися Воробйова О.І., Дем'янишин В.Г., Дехтяр Н.А., Кондратюк С.Я. [1], Набока Т.С., Нікітан Н.О. [2], Маркуц Ю.І. [3], Чугунов І.Я. та Макогон Д.В. [4] та інші. Питання оцінки рівня економічної безпеки в цілому та її окремих складових розглядалися в роботах Геращенко С.О. [5], Гейця В.М., Дроня Є.В. [7], Кірієнка О.М. та Кобзара Н.І. [5], Скорука О.В. [6], Харазішвілі Ю.М. [7]. Однак, постійні трансформації економічної системи країни та прийнятий курс децентралізації державних фінансів зумовлюють необхідність проведення подальших досліджень щодо виконання показників державного бюджету України та впливу цього показника на рівень фінансово-економічної безпеки країни.

Мета статті. Основною метою роботи є обґрунтування ролі державного бюджету в забезпеченні фінансово-економічної безпеки країни на основі аналізу виконання основних показників державного бюджету та рівня фінансової захищеності країни.

Викладення основного матеріалу. Оцінка рівня фінансово-економічної безпеки країни здійснюється за затвердженими Міністерством економічного розвитку і торгівлі України (Наказ № 1277 від 29.10.2013 р. [8]) Методичними рекомендаціями щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, які базуються на комплексному аналізі індикаторів економічної безпеки для інтегральної оцінки рівня економічної безпеки України в цілому по економіці та за окремими сферами діяльності. Інтегральний індекс складається з дев'яти середньозважених субіндексів, при чому субіндекс фінансової безпеки містить шість складових: банківську безпеку, безпеку небанківського фінансового ринку, боргову безпеку, бюджетну безпеку, валютну безпеку, грошово-кредитну безпеку. Альтернативна методика обчислення економічної безпеки країни, запропонована Національним інститутом стратегічних досліджень [9] передбачає також в розрахунку фінансової безпеки використання низки показників виконання державного бюджету. Таким чином, у забезпеченні стану національної економіки, за якого зберігається стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз й забезпечується конкурентоспроможність у світовому економічному середовищі, місце державного бюджету проявляється через рівні бюджетної та боргової безпеки (в частині державних видатків на обслуговування державного та гарантованого державою боргу).

Відповідно до Бюджетного кодексу [10], бюджет являє собою план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються органами державної влади, органами Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду. Державний бюджет представляє собою складну багаторівневу систему взаємовідносин між державою та суб'єктами господарювання й населенням, спрямовану на формування та використання централізованого фонду грошових ресурсів для задоволення суспільних потреб. Держава використовує план доходів та видатків для активного впливу на економічні процеси країни з метою їх оптимізації та підвищення ефективності.

За формою прояву державний бюджет є основним фінансовим планом країни, в якому відображається діяльність держави з реалізації соціально-економічної, міжнародної, управлінської, оборонної та фінансової політики протягом певного календарного року. З іншої сторони, бюджет являє собою розпис доходів і витрат держави, які погоджені між собою як за обсягом, так і за строками надходження та використання.

Враховуючи надзвичайне значення бюджету, виникає його юридичне значення у вигляді нормативно-правового закріплення бюджетних повноважень суб'єктів бюджетних відносин. Бюджет, затверджений на рівні закону, надає фінансовій діяльності органів виконавчої влади обов'язкового характеру, оскільки приписи закону мають конкретно-адресний характер і зобов'язують ці органи їх виконувати. Закон про бюджет зобов'язує органи виконавчої влади зібрати певну суму коштів і дозволяє витратити зібрані кошти на визначені напрямки [11].

Відповідно до ст. 96 Конституції України [12] та ст. 3 Бюджетного кодексу України [10], Державний бюджет України затверджується щорічно на період з 1 січня по 31 грудня. Кабінет міністрів України не пізніше 15 вересня кожного року подає до Верховної ради України проект закону про державний бюджет України на наступний рік разом із доповіддю про хід виконання Державного бюджету поточного року. Також Бюджетним кодексом встановлено, що неприйняття Верховною Радою України закону про Державний бюджет України до 1 січня відповідного року не є підставою для встановлення іншого бюджетного періоду. Відповідно, планування та виконання Державного бюджету здійснюється протягом календарного року з 1 січня по 31 грудня.

Зведені дані щодо планових та фактичних показників доходів та видатків Державного бюджету України у 2012–2017 рр. наведено в табл. 1.

Таблиця 1.

Планові та фактичні показники Державного бюджету України у 2012–2017 рр., млрд грн

Показник			2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Доходи Державного бюджету	План	373,96	351,16	377,82	516,98	607,97	770,97
		Факт	346,05	339,23	357,08	534,69	616,28	х
		вик. плану	92,5%	96,6%	94,5%	103,4%	101,4%	х
2	Видатки Державного бюджету	План	413,61	419,84	441,59	581,76	681,46	841,1
		Факт	395,68	403,46	430,21	576,91	684,88	х
		вик. плану	95,7%	96,1%	97,4%	99,2%	100,5%	х
3	Дефіцит (-) / профіцит (+)	План	-39,65	-68,68	-63,77	-64,78	-73,49	-70,13
		Факт	-49,63	-64,23	-73,14	-42,22	-68,59	х
		вик. плану	125,2%	93,5%	114,7%	65,2%	93,3%	х

Джерело: складено авторами за даними [13-15]

Протягом аналізованого періоду спостерігається зростання планових та фактичних показників дохідної та видаткової частин Державного бюджету. До 2015 р. спостерігається невиконання планових показників за дохідною частиною бюджету, а за видатковою включно до 2016 р. (рис. 1).

Щодо обсягу дефіциту державного бюджету – після стрімкого зростання у 2013 р., спостерігається збереження планового рівня дефіциту державного бюджету в обсязі 68-73 млн грн., й фактичні значення, які менше від запланованих характеризують вдале виконання Державного бюджету. Позитивно оцінюючи наявні тенденції до виконання та перевиконання плану як за дохідною, так і за видатковою частиною Державного бюджету, доречним є аналіз динаміки їх складових.

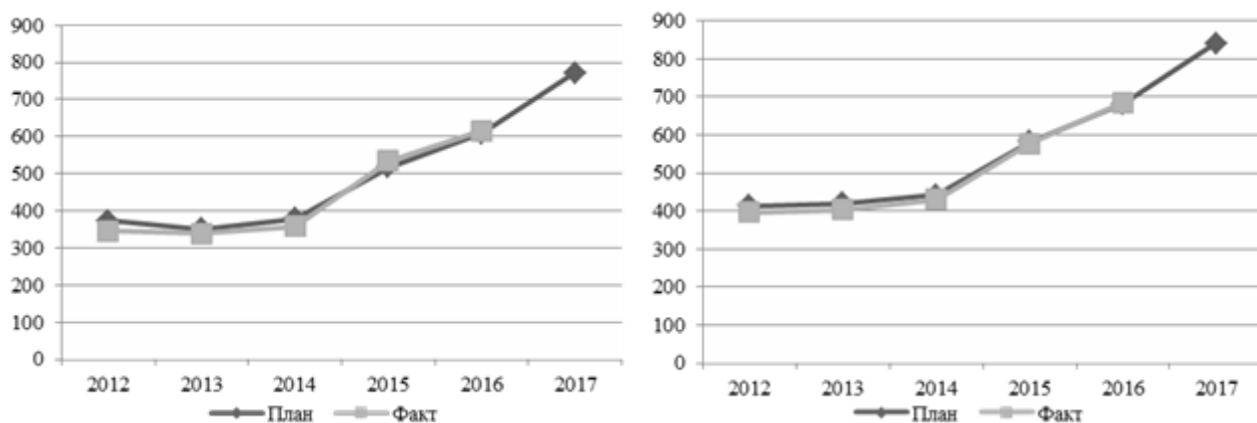

Рис. 1. Планові та фактичні показники доходів і видатків Державного бюджету України у 2012–2017 рр., млрд грн.

** побудовано авторами за даними [табл.1]*

У розрізі окремих складових дохідної частини Державного бюджету за аналізований період (табл. 2), слід зазначити про наявність досить постійної структури основних джерел фінансування діяльності держави. Майже 99,5 % доходів Державного бюджету забезпечуються податковими надходженнями, інші статті у загальній структурі складають менше 1%.

У структурі податкових надходжень переважають внутрішні податки на товари та послуги – 65 % усіх податкових надходжень держави та більше 50 % усіх доходів Державного бюджету; податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості – 23 % усіх податкових надходжень та 18,6 % доходів Державного бюджету.

Таблиця 2.
Структура доходів державного бюджету України за 2012–2016 рр., млн грн.*

Найменування доходів	Рік									
	2012		2013		2014		2015		2016	
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%
Податкові надходження, в т.ч.:	274715	79,69	262777,1	77,83	280178,3	78,93	409417,5	77,02	503879,4	82,32
- податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	61883,5	17,95	61883,5	18,33	52587,7	14,81	79838,3	15,02	114154,6	18,65

- внутрішні податки на товари та послуги	176012,5	51,06	163578,8	48,45	183965,1	51,83	241563	45,44	325628,5	53,20
Неподаткові надходження	68287,6	19,81	72853,17	21,58	68355,24	19,26	120006,5	22,58	103643,7	16,93
Доходи від операцій з капіталом	1231,4	0,36	255,4	0,08	888,1	0,25	171,4	0,03	191,5	0,03
Офіційні трансферти**	222,6	0,06	1 529,3	0,45	5383	1,52	1800,3	0,34	4109,4	0,67
Цільові фонди***	254,6	0,07	202,7	0,06	161,7	0,05	155	0,03	287,7	0,05

* складено та розраховано авторами за даними [13]

** від урядів зарубіжних країн, міжнародних організацій, секретаріату ООН, ОБСЄ тощо;

*** соціального захисту інвалідів, забруднення навколишнього середовища тощо

В структурі неподаткових надходжень Державного бюджету за аналізований період відбулися істотні зміни: якщо у 2013 р. більше 73 % складали власні надходження бюджетних установ (надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством та інші джерела власних надходжень бюджетних установ), то у 2016 р. даний показник склав лише 33 %; зросли доходи від власності та підприємницької діяльності – в 2015 р. 59 %, а в 2016 р. 50 % усіх неподаткових надходжень (за рахунок показника «Кошти, що перераховуються Національним банком України відповідно до Закону України «Про Національний банк України»).

Структура видатків Державного бюджету за функціональною класифікацією наведена в табл. 3.

Таблиця 3.

Структура видатків Державного бюджету України у 2012-2016 рр. за функціональною класифікацією, млн грн*

Найменування видатків	Рік									
	2012		2013		2014		2015		2016	
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%
Загальнодержавні функції	440 107	11,1%	501 011	12,4%	658 258	15,3%	1 031 167	17,9%	1 180 493	17,2%
Оборона	144 857	3,7%	148 430	3,7%	273 634	6,4%	520 052	9,0%	593 508	8,7%
Громадський порядок, безпека та судова влада	364 698	9,2%	391 909	9,7%	446 190	10,4%	546 434	9,5%	716 704	10,5%
Економічна діяльність	493 960	12,5%	412 992	10,2%	344 107	8,0%	371 354	6,4%	314 223	4,6%
Охорона навколишнього природного середовища	41 354	1,0%	45 950	1,1%	25 970	0,6%	40 530	0,7%	47 716	0,7%
Житлово-комунальне господарство	3 796	0,1%	969	0,0%	1 115	0,0%	215	0,0%	125	0,0%
Охорона здоров'я	113 585	2,9%	128 793	3,2%	105 808	2,5%	114 504	2,0%	124 646	1,8%
Духовний та фізичний розвиток	54 885	1,4%	51 119	1,3%	48 724	1,1%	66 192	1,1%	49 589	0,7%
Освіта	302 432	7,6%	309 431	7,7%	286 779	6,7%	301 857	5,2%	348 265	5,1%
Соціальний захист та соціальне забезпечення	752 544	19,0%	885 473	21,9%	805 582	18,7%	1 037 009	18,0%	1 519 615	22,2%
Міжбюджетні трансферти	1 244 596	31,5%	1 158 483	28,7%	1 306 009	30,4%	1 739 800	30,2%	1 953 953	28,5%

* складено та розраховано авторами за даними [13]

В структурі видатків Державного бюджету найбільшу частку мають міжбюджетні трансферти (у формі базових, реверсних та додаткових дотацій, субвенцій – для вирівнювання податкоспроможності територій та реалізації окремих державних цільових програм) – їх частка коливається в межах 28,5 %–31,5 %. Видатки держави на соціальний захист та соціальне забезпечення займають також відносно постійну частку в структурі загальних видатків 22,2 %. При чому майже 95 % загальнодержавних витрат на соціальних захист припадає на соціальний захист пенсіонерів. У порівнянні з іншими статтями видатків, досить стрімкими темпами зростають витрати на загальнодержавні функції – їх частка зросла з 11,1 % у 2012 р. до 17,2 % у 2016 р. Найбільшу частку загальнодержавних функцій становить обслуговування державного боргу: 81 % видатків на виконання загальнодержавних функцій та майже 14 % усіх видатків Державного бюджету у 2016 р. Досить стрімко зростає й частка видатків на оборону (з 3,7 % у 2012 р. до 9 % у 2015 р.), що обумовлено проведенням антитерористичної

операції на Сході країни. Серед негативних тенденцій слід відзначити скорочення частки видатків на виконання та підтримку важливих соціальних функцій держави:

охорону навколишнього природного середовища (від 1 % у 2012 р. до 0,7 % у 2016 р.);

охорону здоров'я (від 2,9 % у 2012 р. до 1,8 % у 2016 р.);

духовний та фізичний розвиток (від 1,4 % у 2012 р. до 0,7 % у 2016 р.)

освіту (від 7,6 % у 2012 р. до 5,1 % у 2016 р.).

Не зважаючи зростання абсолютних значень зазначених статей видатків, їх частки в загальному обсязі державних витрат скорочується, що негативно впливає на соціально-економічний розвиток країни в цілому та значення окремих індикаторів економічної безпеки, її демографічного та соціального субіндексів зокрема.

Субіндекс бюджетної безпеки розраховується на основі чотирьох індикаторів, кожному з яких на основі експертних оцінок у Методичних рекомендаціях [1] присвоєно відповідні вагові коефіцієнти: відношення дефіциту / профіциту державного бюджету до ВВП (0,2671); дефіцит/профіцит бюджетних та позабюджетних фондів сектору загальнодержавного управління до ВВП (0,2482); рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет (0,2203); відношення обсягу сукупних платежів з обслуговування та погашення державного боргу до доходів державного бюджету (0,2644). Значення індикаторів бюджетної безпеки України у 2012-2017 рр. наведено у табл.4.

Таблиця 4.
Значення основних індикаторів бюджетної безпеки України 2012-2017 рр.*

№ з/п	Найменування індикатора, одиниця виміру	Роки					
		2012	2013	2014	2015	2016	2017*
1.	Відношення дефіциту / профіциту державного бюджету до ВВП, %	-3,52%	-4,41%	-4,67%	-2,13%	-2,88%	-2,39%
2.	Дефіцит/профіцит бюджетних та позабюджетних фондів сектору загальнодержавного управління, % до ВВП	3,56%	4,59%	4,60%	1,62%	2,48%	-1,64%
3.	Рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет, %	31,6%	30,4%	29,1%	32,9%	32,9%	33,7%
4.	Відношення обсягу сукупних платежів з обслуговування та погашення державного боргу до доходів державного бюджету, %	19,0%	33,2%	70,0%	34,0%	47,4%	28,3%

* розрахунки авторів

** для розрахунку використовувалися планові показники [14, 7]

Динаміка нормованих індикаторів та субіндексу бюджетної безпеки України у 2012 – 2017 рр. наведена на рис. 2.

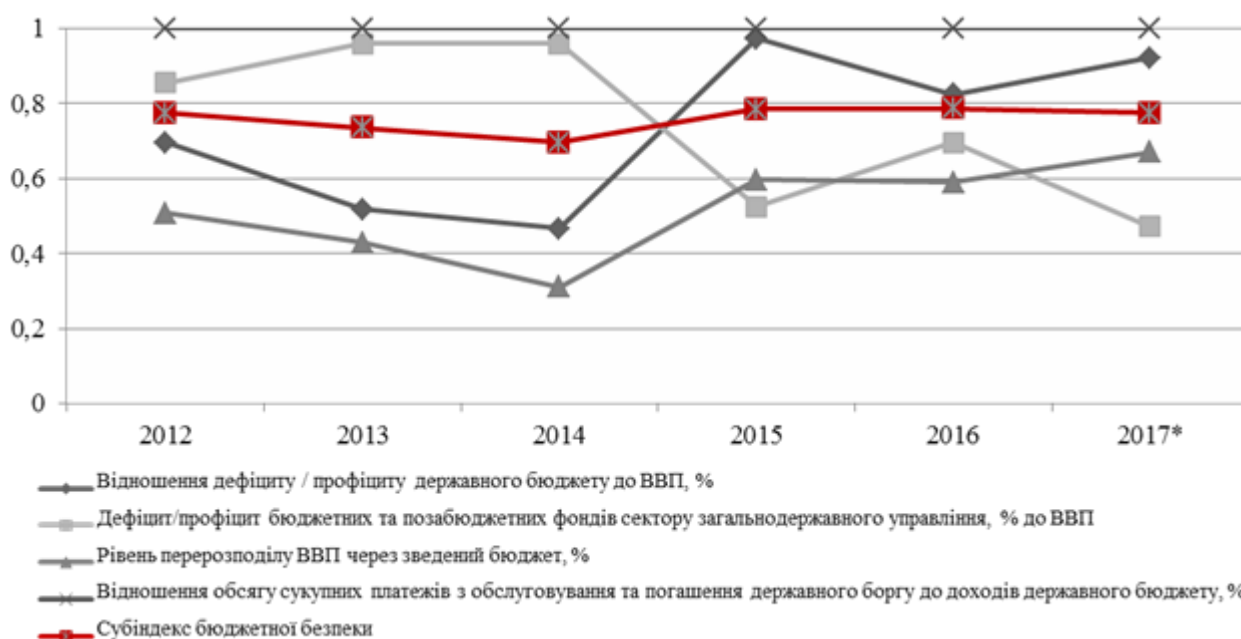

Рис. 2. Рівень бюджетної безпеки та її складових індикаторів у 2012–2017 рр.

В цілому, слід відзначити наявність позитивної тенденції до зростання усіх складових субіндексу бюджетної безпеки країни та його наближення до задовільного рівня (0,8 або 80%). Перспективними напрямками

покращення діяльності органів державної влади в забезпеченні бюджетної безпеки країни є діяльність сектору загальнодержавного управління та зменшення дефіциту державного бюджету.

Висновки. Державний бюджет є одним з найважливіших та найдієвіших інструментів уряду для регулювання економіки країни та доходів громадян, крім того він виступає одним з основних індикаторів захищеності фінансової системи країни. На основі структури витрат бюджету, характеру податкової політики розмірах дефіциту бюджету визначаються темпи економічного росту, тенденції зміни зайнятості, рівні процентних ставок тощо. Разом з тим, також має місце зворотній вплив Державного бюджету на економіку країни. Суттєві зміни певних макроекономічних показників стають причиною збільшення або зменшення надходжень, видатків, витрат, дефіциту Державного бюджету, унеможливають виконання державою запланованих заходів щодо розвитку соціально-економічної сфери у повному обсязі та виступають дестабілізуючими факторами державних фінансів.

Список використаної літератури.

1. Кондратюк С.Я. Раціоналізація видатків державного і місцевих бюджетів в Україні / С.Я. Кондратюк // *Фінанси, облік і аудит : зб.наук.праць ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»*. – 2014. – Вип. 2 (24). – С. 51-63.
2. Нікітан Н.О. Оцінка стану виконання державного бюджету за видатками / Н.О. Нікітан // *Бізнес-Інформ*. – 2016. – № 11. – С. 228-234.
3. Маркуц Ю.І. Формування державного бюджету в розвинутих країнах світу та в Україні / Ю.І. Маркуц // *Бізнес-Інформ*. – 2016. – № 11. – С. 222-227.
4. Чугунов І.Я. Бюджетна політика в умовах економічних перетворень / І.Я. Чугунов, В.Д. Макогон // *Економічний часопис-XXI*. 2016. № 3-4 (2). С. 66–69.
5. Кобзар Н.І. Економічна безпека України: аналіз стану в сучасних умовах / Н.І. Кобзар, С.О. Геращенко, О.М. Кірієнко // *Економічний вісник Національного гірничого університету*. – 2016. – № 2. – С. 49-55.
6. Скорук О.В. Економічна безпека держави : сутність, складові елементи та проблеми забезпечення / О.В. Скорук // *Науковий вісник Ужгородського національного університету : зб.наук.праць*. – Ужгород : УНУ, 2016. – Вип. 6. – Ч. 3. – С. 39-42. – Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство».
7. Харазішвілі Ю.М. Прогнозування індикаторів, порогових значень та рівня економічної безпеки України у середньостроковій перспективі : аналіт. допов. / Ю.М. Харазішвілі, Є.В. Дронь. – К. : НІСД, 2014. – 117 с.
8. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України / Наказ № 1277 від 29.10.2013 р. // *Мінекономірозвитку*. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=MetodichniRekomendatsii>
9. Щодо вдосконалення методології інтегрального оцінювання рівня економічної безпеки України : Аналітична записка [Електронний ресурс] / Ю.М. Харазішвілі, А.І. Сухоруков, Т.П. Крупельницька // *Національний інститут стратегічних досліджень*. – Режим доступу : http://www.niss.gov.ua/articles/1358#_ftn4
10. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] / Кодекс від 08.07.2010 № 2456-VI (в редакції від 14.05.2017 р.) // Верховна рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
11. Капаєва Л.М. Фінансове право: навч.посіб. [Електронний ресурс] / Л.М. Капаєва, М.С. Лях. –К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 248 с.– Режим доступу :<http://readbookz.com/book/59/2302.html>
12. Конституція України [Електронний ресурс] / Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (в редакції від 30.09.2016 р.) // Верховна рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
13. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>
14. Про державний бюджет України на 2017 рік [Електронний ресурс] / Закон України від 21.12.2016 № 1801-VIII (в редакції від 03.08.2017 р.) // Верховна рада України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1801-19>
15. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua

References.

1. Kondratiuk S. Ya. (2014) “Rationalization of state and local budget expenditures in Ukraine”, *Finansy, oblik i audyt : zb.nauk.prats DVNZ «Kyivskyi natsionalnyi ekonomichnyi universytet im. Vadyma Hetmana»*, vol. 2 (24), pp. 51-63.
2. Nikitan N. O. (2016), “Evaluating the Status of the State Budget Execution by Expenditures”, *Business Inform*, vol. 11, pp. 228-234.
3. Markuts Yu. I. (2016), “The Formation of the State Budget in the Developed countries and in Ukraine”, *Business Inform*, vol 11, pp. 222-227.
4. Chugunov I. and Makogon V. (2016), “Budget policy under economic transformation”, *Economic Annals-XXI*, vol. 3-4 (2), pp. 66–69.
5. Kobzar N. I., Gerashchenko S. A. and Kirienko O. N. (2016), “Economic security of Ukraine: analysis of the state in modern conditions” *Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho hirnychoho universytetu*, vol. 2, pp. 49-55.
6. Skoruk O. V. (2016), “Economic security state: essence, components of elements and software problems”, *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu : zb.nauk.prats. Seriya «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo»*, vol. 6/3, pp. 39-42.

7. Kharazishvili Iu.M. and Dron Ie.V. (2014) *Prohnozuvannia indykatoriv, porohovykh znachen ta rivnia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy u serednostrokovii perspektyvi* [Forecasting of indicators, threshold values and level of economic security of Ukraine in the medium term], NISD, Kyiv, Ukraine.
8. Ministry of Economic Development (2013). The Law of Ukraine “Methodical recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine 29.10.2013”, available at : <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=MetodichniRekomendatsii>
9. National Institute for Strategic Studies. Kharazishvili Iu.M., Sukhorukov A.I. and Krupelnytska T.P. (2014) “Concerning the improvement of the methodology of the integrated assessment of the level of economic security in Ukraine: An analytical note”, available at: http://www.niss.gov.ua/articles/1358#_ftn4
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine “The Budget Code of Ukraine” available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (Accessed 22 October 2017)
11. Kapaieva L.M. (2004) *Finansove pravo* [Finance law], available at: <http://readbookz.com/book/59/2302.html>
12. The Verkhovna Rada of Ukraine (1996) The Law of Ukraine “Constitution of Ukraine” available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (Accessed 22 October 2017)
13. State Treasury Service of Ukraine, available at: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index> (Accessed 20 October 2017)
14. The Verkhovna Rada of Ukraine (2016) The Law of Ukraine “The state budget of Ukraine for 2017” available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1801-19> (Accessed 21 October 2017)
15. Ministry of Finance of Ukraine, available at: www.minfin.gov.ua